

N:o 42.

Ank. till Riksd. kansli den 9 april 1888, kl. 1 e. m.

Lagutskottets memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om 2:dra punkten i utskottets utlåtande n:o 22, öfver väckta motioner om ändringar i konkurslagen den 18 september 1862.

I 2:dra punkten af utskottets utlåtande n:o 22 i anledning af väckta motioner om ändringar i konkurslagen den 18 september 1862, hemställde lagutskottet, på anförda skäl, att Riksdagen ville i skrifvelse anhålla, det täcktes Kongl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till ändring i gällande konkurslag i syfte att medelst bestämda föreskrifter i afseende å arfvodet för konkursbos förvaltning förekomma att samma arfvode kan uppdrifvas till oskäligt belopp.

Denna hemställan har, enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag, bifallits af båda kamrarne. Deremot hafva kamrarne i fråga om motiveringen stannat i olika beslut, i det att Första Kammaren, som godkänt utskottets utlåtande i dess helhet, derigenom godkänt jemväl utskottets motivering för berörda hemställan, men Andra Kammaren, med ogillande af samma motivering, för sin del antagit en motivering af följande lydelse:

»Enligt 67 § konkurslagen ega borgenärerna sjelfva bestämma arfvodet för konkursboets förvaltning. Om någon borgenär eller gäldenären anser det bestämda arfvodet för högt, pröfvas detsamma af domstolen. Genom erfarenheten är ådagalagdt, att dessa föreskrifter icke innefatta tillräckligt korrektiv mot arfvodets uppdrifvande till oskäligt belopp. Sysslomännen äro nästan alltid sjelfve fordringsegare, ofta de, som hafva största fordringarne, och kunna med lätthet skaffa sig så många fullmagter, att de bestämma beslutet. Rättens ombudsman åter har i följd af föreskriften, att hans arfvode i regeln skall utgöra en tredjedel af hela arfvodet för konkursförvaltningen, ett gemensamt intresse med sysslomännen, hvilket möjligen afhåller honom från att verka för arfvodets nedsättande. Är ett

borgenårsbeslut en gång åvägabragt, förefaller det en enskild borgenär motbjudande och besvärligt att klaga deröfver; och gäldenären befinner sig väl oftast i en så grannliga ställning till sysslomännen, att han icke vill inlåta sig på en sådan åtgärd.

Till förekommande af arfvodets oskäligen uppdrifvande lär det sålunda vara nödigt att vidtaga någon ändring i konkurslagens föreskrifter. I sådant afseende har blifvit föreslaget, att arfvodet för konkursförvaltningen skulle utgå i visst förhållande till försäljningssumman för konkursboets egendom med någon olikhet i beräkningen för fast och lös egendom samt med sådan begränsning, att arfvodet icke i något fall skulle få uppgå till högre belopp än 5,000 kronor.

Man kan emot detta förslag erinra, att arbetet och omtanken med konkursförvaltningen icke alltid stå i ett direkt förhållande till de förvaltade beloppens storlek, och redan genom konkurslagens nuvarande lydelse är ju öppet lemnadt att bestämma arfvodet till visst för hundrade. Lämpligare synes det vara, att, derest institutionen rättens ombudsman, om hvars upphäfvande förslag ofta blifvit framställda, kommer att fortfarande ega bestånd, arfvodet bestämmas särskildt för rättens ombudsman och särskildt för gode männen och sysslomännen samt att borgenärernas beslut om det förre alltid af gode männen eller sysslomännen underställes domstolens pröfning. Det skulle dervid åligga domstolen att tillse, att detta arfvode icke utginge till högre belopp än som kunde anses motsvara resekostnad och dagtraktamente för bevistande af borgenärssammanträden jemte skälig ersättning för det arbete, de enligt konkurslagen rättens ombudsman åliggande bestyr komma att kräfvat.

Då emellertid en lagstiftningsåtgärd uti ifrågavarande syfte bäst torde kunna vinnas genom att hos Kongl. Maj:t anhålla om framläggande af förslag dertill, beslutes» etc.

I anledning af hvad sålunda förekommit lär det jemlikt 63 § riksdagsordningen åligga lagutskottet att söka sammanjemka de olika meningar, som gjort sig gällande; och får utskottet i sådant syfte hemställa,

att kamrarne ville, hvardera med frånträdande af sitt i fråga om motiveringen fattade beslut, godkänna följande motivering för bifall till lagutskottets i 2:dra punkten af dess utlåtande n:o 22, i anledning af väckta

motioner om ändringar i konkurslagen, gjorda hemställan:

Enligt 67 § konkurslagen ega borgenärerna sjelfva bestämma arfvodet för konkursboets förvaltning. Om någon borgenär eller gäldenären anser det bestämda arfvodet för högt, pröfvas detsamma af domstolen.

Under de senare åren har missnöje med rättens ombudsmans institutionen på ett oförtydbart sätt framträtt; och torde hufvudsakliga anledningen dertill vara att söka i de dryga kostnader, som konkursförvaltningen medför, särskildt genom arfvodet till rättens ombudsman. Att man härvid mera fäst sig vid arfvodet till den sistnämnde än vid arfvodet till gode männen och sysslomännen har väl sin grund deri, att desses besvär med förvaltningen i de flesta fall är större än rättens ombudsmans. Men otvifvelaktigt inträffa ofta fall, då äfven gode männens och sysslomännens arfvode bestämmes oskäligt högt.

Med afseende härå kan visserligen erinras, att enligt ofvan anförda lagrum borgenärerna ega sjelfva bestämma arfvodet för konkursboets förvaltning samt att, om någon borgenär eller gäldenären anser arfvodet för högt, rätten eger att derom bestämma. Men genom erfarenheten är ådagalagdt, att dessa föreskrifter icke innefatta tillräckligt korrektiv mot arfvodets uppdrifvande till oskäligt belopp. Sysslomännen äro nästan alltid sjelfve fordringsegare, ofta de, som hafva största fordringarne, och kunna med lätthet skaffa sig så många fullmagter, att de bestämma beslutet. Rättens ombudsman åter har i följd af föreskriften, att hans arfvode i regel skall utgöra en tredjedel af hela arfvodet för konkursförvaltningen, ett gemensamt intresse med sysslomännen, hvilket möjligen afhåller honom från att verka för arfvodets nedsättande. Är ett borgenärsbeslut en gång åvägabragt, förefaller det en enskild borgenär motbjudande och besvärligt att klaga deröfver, och gäldenären befinner sig väl oftast i en så grannliga ställning till sysslomännen, att han icke vill inlåta sig på en sådan åtgärd.

Till förekommande af arfvodets oskäligen uppdrifvande lär det således vara nödigt att vidtaga någon ändring i konkurslagens föreskrifter. I sådant afseende har blifvit föreslaget, att arfvodet för konkursförvaltningen skulle utgå i visst förhållande till försälj-

ningssumman för konkursboets egendom med någon likhet i beräkningen för fast och lös egendom samt med sådan begränsning, att arfvodet icke i något fall skulle få uppgå till högre belopp än 5,000 kronor.

Man kan emot detta förslag erinra, att arbetet och omtanken med konkursförvaltningen icke alltid stå i ett direkt förhållande till de förvaltade beloppens storlek, och redan genom konkurslagens nuvarande lydelse är ju öppet lemnadt att bestämma arfvodet till visst för hundrade. Ett annat sätt vore, att arfvodet bestämmes särskildt för rättens ombudsman och särskildt för gode männen och sysslomännen samt att borgenärernas beslut om det förra alltid af gode männen eller sysslomännen underställes domstolens pröfning.

Då emellertid en lagstiftningsåtgärd uti ifrågavarande syfte bäst torde kunna vinnas genom att hos Kongl. Maj:t anhålla om framläggande af förslag dertill, beslutes etc.

Stockholm den 9 april 1888.

På lagutskottets vägnar:

C. A. Sjöcrona.

Reservationer

af Herrar *Victor Ekenman* och *Liljesköld*.

Herr *Fröberg* har begärt få här antecknadt att han, på grund af ledighet från riksdagsgörömlen, icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.